

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4780/2558

นางสาวศุภาณูฉนา เอื้อเฟื้อ กับพวก โจทก์ นายกรุง แสงมาศ กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1461, ป.พ.พ. มาตรา 1598/38, พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มาตรา 4

ย่อ / หลักกฎหมาย

ค่าเสียหายเบื้องต้นตามนิยามของ พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 มาตรา 4 หมายถึงค่าปลงศพด้วย เหตุที่จำเลยที่ 3 ต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นก็เพราะจำเลยที่ 2 นายจ้างของจำเลยที่ 1 ผู้ทำละเมิดทำสัญญาประกันภัยค่าจุนไว้กับจำเลยที่ 3 ค่าเสียหายเบื้องต้นจึงเป็นค่าสินไหมทดแทนที่จำเลยที่ 2 มีภาระต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ทั้งสอง การที่จำเลยที่ 3 ชำระค่าเสียหายเบื้องต้นแก่โจทก์ทั้งสองจึงเป็นการชำระค่าปลงศพ รวมถึงค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่นด้วยแก่โจทก์ทั้งสองแทนจำเลยที่ 2 ผู้ต้องรับผิดชอบจากการทำละเมิดของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นลูกจ้างและทำละเมิดในทางการที่จ้าง ล. เป็นภริยาของ ห. ผู้ตายมีสิทธิได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดูจากผู้ตายตาม ป.พ.พ. มาตรา 1461 วรรคสอง ขณะ ห. มีชีวิตเป็นผู้ออกค่ารักษาพยาบาลซึ่งถือเป็นค่าอุปการะเลี้ยงดูให้แก่ ล. ตลอดมา เมื่อ ห. ถึงแก่ความตายจากการทำละเมิดของจำเลยที่ 1 ล. จึงมีสิทธิเรียกค่าขาดไร้อุปการะในส่วนนี้ได้ แต่ก่อนถึงแก่ความตาย ล. ยังมีได้ฟ้องเรียกค่าขาดไร้อุปการะ แม้โจทก์ทั้งสองจะเป็นทายาทโดยธรรมของ ล. แต่โจทก์ทั้งสองบรรยายฟ้องเพียงว่าเป็นทายาทโดยธรรมและเป็นผู้จัดการมรดกร่วมกันของ ห. มิได้บรรยายให้ชัดแจ้งว่าโจทก์ทั้งสองฟ้องคดีนี้ในฐานะทายาทโดยธรรมของ ล. ด้วย โจทก์ทั้งสองจึงไม่มีอำนาจเรียกค่าสินไหมทดแทนในส่วนนี้แทน ล. คดีนี้โจทก์ทั้งสองฟ้องให้จำเลยทั้งสามรับผิดชอบค่าขาดรายได้จากการประกอบอาชีพของ ห. ผู้ตาย แต่มิได้บรรยายฟ้องให้ชัดแจ้งว่า โจทก์ทั้งสองฟ้องเรียกค่าเสียหายดังกล่าวในฐานะทายาทโดยธรรมของ ล. และ ห. ผู้ตายมีความผูกพันตามกฎหมายจะต้องทำการงานให้เป็นคุณในครัวเรือนหรืออุตสาหกรรมแก่ ล. อย่างไร โจทก์ทั้งสองจึงไม่มีสิทธิเรียกค่าขาดแรงงานตามฟ้อง ผู้ที่จะได้รับค่าขาดไร้อุปการะเลี้ยงดูจะต้องเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดูตาม ป.พ.พ. มาตรา 1598/38 คือ สามีกับภริยา หรือบิดามารดากับบุตร แต่ อ. และ ธ. มิใช่บุตรของ ห. ผู้ตาย แม้ในความเป็นจริงผู้ตายจะอุปการะเลี้ยงดูเด็กทั้งสองอยู่ก็ตาม จึงไม่มีสิทธิเรียกค่าขาดไร้อุปการะเลี้ยงดูจากจำเลยทั้งสามและไม่ก่อสิทธิให้แก่ผู้อื่นฟ้องเรียกค่าขาดไร้อุปการะเลี้ยงดูแทน

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ค่าเสียหายจำนวน 2,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสอง จำเลยทั้งสามให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์ทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันชำระเงินจำนวน 224,416.01 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 11 สิงหาคม 2548) เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ทั้งสอง กับให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลแทนโจทก์ทั้งสอง ตามทฤษฎีที่โจทก์ทั้งสองขณะคดีชั้นอุทธรณ์ โดยกำหนดค่าทนายความรวม 10,000 บาท ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก และยกฟ้องจำเลยที่ 3 ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาล

ระหว่างโจทก์ทั้งสองและจำเลยที่ 3 ให้เป็นพับ โจทก์ทั้งสอง จำเลยที่ 1 และที่ 2 ฎีกา ศาลฎีกา วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นตามที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้ว่า โจทก์ทั้งสองเป็น ทายาทโดยธรรมโดยเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นผู้จัดการมรดกร่วมกันของนายหอม ผู้ตาย นางลอน เป็นภริยาผู้ตาย จำเลยที่ 2 เป็นเจ้าของและผู้ครอบครองรถบรรทุก หมายเลขทะเบียน 81 - 0335 ฉะเชิงเทรา และรถพ่วงหมายเลขทะเบียน 81 - 0336 ฉะเชิงเทรา จำเลยที่ 3 เป็นผู้รับประกันภัยรถทั้งสองคันรับผิดชอบความเสียหายต่อชีวิตและร่างกายคันละ 250,000 บาท ต่อคนต่อครั้ง รวมสองกรมธรรม์เป็นเงิน 500,000 บาท ตามสำเนาตารางกรมธรรม์ประกันภัย เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2547 ระหว่างอยู่ในอายุสัญญาประกันภัยจำเลยที่ 1 ขับรถบรรทุกและ รถพ่วงดังกล่าวในทางการที่จ้างของจำเลยที่ 2 จากอำเภอเมืองปราจีนบุรีมุ่งหน้าอำเภอศรีมโหสถ ถึงบริเวณกิโลเมตรที่ 6 ด้วยความเร็วสูง รถพ่วงหลุดออกจากส่วนหัวพุ่งชนรถยนต์หมายเลขทะเบียน ม - 6719 ปราจีนบุรี ซึ่งมีนายอร่าม เป็นผู้ขับและผู้ตายนั่งโดยสารมาด้วยถึงแก่ ความตายทั้งสองคน จำเลยที่ 3 ชำระค่าเสียหายแก่โจทก์ทั้งสองแล้ว 400,000 บาท พนักงาน อัยการฟ้องจำเลยที่ 1 ที่ศาลจังหวัดปราจีนบุรีเป็นคดีอาญาหมายเลขดำที่ 1651/2547 คดี หมายเลขแดงที่ 578/2549 ฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายและความผิด ต่อพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 ศาลจังหวัดปราจีนบุรีพิพากษาให้จำคุก 2 ปี โทษ จำคุกให้รอการลงโทษไว้ ตามสำเนาคำพิพากษา ขณะถึงแก่ความตายผู้ตายเป็นช่างซ่อมรถยนต์ เปิดอู่ซ่อมรถยนต์ชื่อ เอื้อเพื่อการช่าง ที่อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี รายได้เดือนละ 30,000 ถึง 40,000 บาท รวมทั้งเป็นอาจารย์พิเศษวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี เป็นสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลโคกปีบ อำเภอศรีมโหสถ และเป็นสายลับของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้ตายทำนาและจ้างผู้อื่นทำนาที่อำเภอศรีมโหสถ มีรายได้ปีละ 50,000 บาท และผู้ตายทำไร่ มันสำปะหลัง 50 ไร่ มีรายได้ปีละ 150,000 บาท ถึง 180,000 บาท ผู้ตายอุปการะเลี้ยงดูหลานซึ่งเป็นบุตรของสิบเอกสุชาติ คือ เด็กชายอานนท์ เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเด็กหญิงธิดารัตน์ เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าปลงศพของผู้ตาย มีค่าอาหารเลี้ยงแขก ค่าดอกไม้ ค่าเช่าโลงเย็น และต้องเก็บศพไว้ 3 ปี เนื่องจากที่อำเภอศรีมโหสถ มีประเพณีว่าหากผู้ตายตายเนื่องจากอุบัติเหตุ ให้เก็บศพไว้ 3 ปี มีแขกร่วมงานศพผู้ตายจำนวนมาก ตามภาพถ่าย และมีค่าใช้จ่ายตามรายการ ค่าใช้จ่าย นางลอนภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคหัวใจและโรคพาร์คินสันโดยป่วยเป็นโรคหัวใจตั้งแต่ปี 2532 ถึงปี 2540 หลัง เกิดเหตุประมาณ 8 เดือน นางลอนถึงแก่ความตายก่อนโจทก์ทั้งสองฟ้องคดีนี้ คดีมีปัญหาที่จะต้อง วินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ทั้งสองและจำเลยที่ 1 และที่ 2 ว่า จำเลยทั้งสามต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ทั้งสองเพียงใด เห็นว่า ค่าเสียหายเบื้องต้นตามนิยามของ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 มาตรา 4 หมายถึง ค่าปลงศพด้วย และเหตุ ที่จำเลยที่ 3 ต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นก็เพราะจำเลยที่ 2 นายจ้างของจำเลยที่ 1 ผู้ทำละเมิด ทำสัญญาประกันภัยค่าจ้างไว้กับจำเลยที่ 3 เป็นเหตุให้จำเลยที่ 3 ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย เบื้องต้นแทนจำเลยที่ 2 ฉะนั้น ค่าเสียหายเบื้องต้นจึงเป็นค่าสินไหมทดแทนที่จำเลยที่ 2 มีภาระ ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ทั้งสอง เมื่อศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าจากการทำละเมิดของจำเลยที่ 1 เป็นเหตุให้ นายหอม ต้องถึงแก่ความตายและเสียค่าปลงศพเป็นเงิน 200,000 บาท จำเลยที่ 2 จึงมีภาระต้อง รับผิดชอบชำระเงินจำนวนนี้แก่โจทก์ทั้งสอง การที่จำเลยที่ 3 ชำระค่าเสียหายเบื้องต้นแก่โจทก์ทั้งสอง จึงเป็นการชำระค่าปลงศพ รวมถึงค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่นด้วยแก่โจทก์ทั้งสองแทนจำเลยที่ 2

ผู้ต้องรับผิดชอบจากการทำละเมิดของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นลูกจ้างและทำละเมิดในทางการทำงานที่จ้างนั่นเอง จำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงไม่ต้องรับผิดชอบชำระเงินจำนวนนี้อีก ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 รับผิดชอบชำระเงินจำนวนนี้แก่โจทก์ทั้งสองอีก จึงไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาจำเลยที่ 1 และที่ 2 ในปัญหานี้ฟังขึ้น มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาจำเลยที่ 1 และที่ 2 ประการสุดท้ายว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 ต้องรับผิดชอบชำระค่ารักษาพยาบาลนางลอน ภริยาของนายหอมผู้ตาย หรือไม่ เพียงใด เห็นว่า นางลอนเป็นภริยาของนายหอม ผู้ตาย มีสิทธิได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดูจากนายหอม ผู้ตาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1461 วรรคสอง ขณะที่นายหอมมีชีวิตอยู่เป็นผู้ออกค่ารักษาพยาบาลซึ่งถือเป็นค่าอุปการะเลี้ยงดูให้แก่นางลอนตลอดมา เมื่อนายหอมถึงแก่ความตายจากการทำละเมิดของจำเลยที่ 1 นางลอนจึงมีสิทธิเรียกค่าขาดไร้อุปการะในส่วนนี้ได้ แต่ปรากฏว่าก่อนถึงแก่ความตายนางลอนยังมีได้ฟ้องเรียกค่าขาดไร้อุปการะในส่วนนี้ แม้โจทก์ทั้งสองจะเป็นทายาทโดยธรรมของนางลอน แต่โจทก์ทั้งสองบรรยายฟ้องคดีนี้เพียงว่าโจทก์ทั้งสองเป็นทายาทโดยธรรมและเป็นผู้จัดการมรดกร่วมกันของนายหอมโดยมิได้บรรยายให้ชัดเจนว่าโจทก์ทั้งสองฟ้องคดีนี้ในฐานะทายาทโดยธรรมของนางลอนด้วย โจทก์ทั้งสองจึงไม่มีอำนาจเรียกค่าสินไหมทดแทนในส่วนนี้แทนนางลอนแต่อย่างใด ปัญหานี้เป็นเรื่องอำนาจฟ้องซึ่งเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนดังที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัย ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยและกำหนดให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันรับผิดชอบค่ารักษาพยาบาลของนางลอน 24,416.01 บาท นั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาจำเลยที่ 1 และที่ 2 ในปัญหานี้ฟังขึ้น คดีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ทั้งสองประการแรกว่า จำเลยทั้งสามต้องรับผิดชอบชำระค่าสินไหมทดแทนในส่วนค่าขาดการงานในครัวเรือน 1,000,000 บาท หรือไม่ เห็นว่า แม้ศาลชั้นต้นจะกำหนดประเด็นข้อพิพาทว่า จำเลยทั้งสามต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ทั้งสองเพียงใด แต่ก็ต้องอยู่ในกรอบของคำฟ้องโจทก์ทั้งสอง โจทก์ทั้งสองไม่อาจให้จำเลยทั้งสามรับผิดชอบนอกเหนือคำฟ้องของโจทก์ทั้งสองได้ ซึ่งในคดีนี้โจทก์ทั้งสองฟ้องให้จำเลยทั้งสามรับผิดชอบค่าขาดรายได้จากการประกอบอาชีพของนายหอมผู้ตาย เป็นเวลา 5 ปี เป็นเงิน 1,000,000 บาท แต่โจทก์ทั้งสองมิได้บรรยายฟ้องให้ชัดเจนว่าโจทก์ทั้งสองฟ้องเรียกค่าเสียหายดังกล่าวในฐานะทายาทโดยธรรมของนางลอน และนายหอมผู้ตายมีความผูกพันตามกฎหมายจะต้องทำการงานให้เป็นคุณในครัวเรือนหรืออุตสาหกรรมแก่นางลอนอย่างไร โจทก์ทั้งสองจึงไม่มีสิทธิเรียกค่าขาดแรงงานตามฟ้อง ที่ศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัยอุทธรณ์โจทก์ทั้งสองเนื่องจากเห็นว่าศาลชั้นต้นวินิจฉัยนอกพ้องนอกประเด็นนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย แต่เมื่อโจทก์ทั้งสองไม่มีสิทธิเรียกค่าเสียหายส่วนนี้ดังที่วินิจฉัยข้างต้น จำเลยทั้งสามจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ทั้งสอง ฎีกาโจทก์ทั้งสองในปัญหานี้ฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาโจทก์ทั้งสองประการต่อมาว่า จำเลยทั้งสามต้องรับผิดชอบชำระค่าขาดไร้อุปการะเลี้ยงดูเด็กชายอานนท์ และเด็กหญิงธิดารัตน์ หรือไม่ เห็นว่า ผู้ที่จะได้รับค่าขาดไร้อุปการะเลี้ยงดูจะต้องเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดูตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1598/38 คือ สามีกับภริยาหรือบิดามารดากับบุตร แต่เด็กชายอานนท์ และเด็กหญิงธิดารัตน์ มิใช่บุตรของนายหอม ผู้ตาย แม้ในความเป็นจริงผู้ตายจะอุปการะเลี้ยงดูเด็กทั้งสองอยู่ก็ตาม จึงไม่มีสิทธิเรียกค่าขาดไร้อุปการะเลี้ยงดูจากจำเลยทั้งสามและไม่ก่อสิทธิให้แก่ผู้อื่นฟ้องเรียกค่าขาดไร้อุปการะเลี้ยงดูแทน โจทก์ทั้งสองไม่อาจฟ้องเรียกค่าขาดไร้อุปการะเลี้ยงดูเด็กชายอานนท์ และเด็กหญิงธิดารัตน์ได้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้นชอบแล้ว ฎีกาโจทก์ทั้งสองในปัญหานี้ฟังไม่ขึ้น สำหรับที่โจทก์ทั้งสองฎีกาเป็นปัญหาประการสุดท้ายว่า จำเลยที่ 3 ต้องร่วมรับผิดชอบ

จำเลยที่ 1 และที่ 2 ชำระเงินค่าปลงศพ และค่ารักษาพยาบาลนางลอน รวมเป็นเงิน 224,416.01 บาท ต่อโจทก์ทั้งสองด้วย เห็นว่า เมื่อศาลฎีกาวินิจฉัยแล้วว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 ไม่ต้องรับผิดชอบชำระเงินจำนวน 224,416.01 บาท แก่โจทก์ทั้งสองอีก จำเลยที่ 3 ในฐานะผู้รับประกันภัยค่าจุนจิง ไม่ต้องร่วมรับผิดชอบด้วย ศาลฎีกาโจทก์ทั้งสองข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องโจทก์ทั้งสอง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

สรศักดิ์ วาจาสิทธิศิลป์ · สุทธิโชค เทพไตรรัตน์ · สวัสดิ์ สุรพัฒนานันท์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/4780/2558>